

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОМИСИЯ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

РЕШЕНИЕ

№РС-183-14-022
гр. София, 02.04.2015 г.

Днес, на 02.04.2015 г., Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси в състав:

Членове: **Катя Станева**
Николай Николов
Паскал Бояджийски

При участието на стенографа К. Н. като изслуша доклада на дирекция „Правна” по сигнал с рег. №С-2014-183/29.07.2014 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 23 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ), образувано въз основа на сигнал, подаден от ***, с ЕГН *** и адрес в ***, ж.к. „****“, бл. *, вх. *, ет. *, ап. * (писмо с вх. №01-408/28.07.2014 г.). Сигналът е против К. Д. Х., в качеството му на подуправител на Българска народна банка (БНБ) и министър на финансите.

Сигналът е вписан в регистъра на сигналите по чл. 22и от ЗПУКИ с рег. №С-2014-183/29.07.2014 г. и съдържа следните твърдения: К. Х., подуправител на БНБ, ръководител на управление „Е.“, е председател на Съвета на директорите (СД) на „Д.“ АД, в което дружество БНБ е съдружник с четири частни търговски банки. С Указ №56/13.03.2013 г. на Президента К. Х. е назначен за министър на финансите. Искане се проверка дали в периода, в който заема длъжността министър на финансите в служебното правителство, Х. е участвал в управлението на „Д.“ АД, както и проверка на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ, подадени от него, в качеството му на министър.

Към сигнала са приложени следните: справка от Търговски регистър по партията на „Д.“ АД и копие на Указ №56/13.03.2013 г. на Президента на Република България.

В допълнения с вх. №С-2014-183#2/31.07.2014 г. и №С-2014-183#3/04.08.2014 г. подателят на сигнала посочва, че в подадените от К. Х. декларации по Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни и други длъжности фигурират кредитни задължения към „Б.“ ЕАД, както и влогове, за които не е посочено в коя банка са. Излага съмнения, че К. Х. ползва преференции по кредитните си задължения към „Б.“ ЕАД, тъй като банката е съдружник в „Д.“ АД. Искане се проверка за наличие на преференции по банковите влогове на подуправителя на БНБ, в случай че същите са в банките, съдружници в „Д.“ АД.

С оглед съдържащите се в сигнала твърдения Комисията е изисквала и събрала следните доказателства: писмо с изх. №420-00-56/21.10.2014 г. на главния секретар на Народното събрание(НС), ведно с Решение на НС от 27.08.2009 г. и декларациите по

чл. 12 от ЗПУКИ, подадени от К. Х., в качеството му на подуправител на БНБ; писмо с изх. №020-444/04.11.2014 г. на изпълнителния директор на „Д.“ АД, ведно с писма с изх. №№4703-1530/12.03.2013 г. и 4703-3104/30.05.2013 г.; писмо с изх. №27151/05.11.2014 г. на началника на отдел „Нормативно съответствие“ на „Р.“ ЕАД; писмо с изх. №01-10-08709/1/11.11.2014 г. на главния изпълнителен директор на „Б.“ ЕАД; писмо с изх. №304-4534/11.11.2014 г. на председателя на СД и изпълнителен директор на „О.“ АД; писмо с изх. №0911-08-018680/18.11.2014 г. на главния изпълнителен директор на „У.“ АД; писмо с изх. №БНБ-02106/12.01.2015 г. на управителя на БНБ, ведно със заверено копие от договор за управление на К. Х., заверено копие от Правилник за дейността на Управителния съвет (УС) на БНБ, заверено копие от Правилника за функциите и отговорностите на структурните звена и за компетентностите на ръководните длъжностни лица в БНБ, копие от ДВ, бр. 70 от 01.09.2009 г.

С доклад с вх. №С-2014-183#16/27.11.2014 г. към административната преписка по сигнал с рег. №С-2014-183/29.07.2014 г. са приобщени изисканите с писмо с изх. №П-23#2/10.04.2013 г. на председателя на КПУКИ и предоставени с писмо с изх. №37-00-9/25.04.2013 г. на и.д. главен секретар на Президента на Република България, декларации по чл. 12 от ЗПУКИ на К. Д. Х., в качеството му на министър на финансите.

Комисията е направила справки в Търговски регистър, Регистър Булстат и на интернет страницата на Сметна палата.

С писмо с изх. № С-2014-183#19/14.01.2015 г. К. Х., в качеството му на подуправител на БНБ, е поканен на изслушване на 27.01.2015 г. Поканата е изпратена на служебния адрес на лицето. Видно от известието за доставяне, поканата е получена на 15.01.2015 г.

След заявление с вх. №С-2014-183#20/15.01.2015 г. от К. Х., на 20.01.2014 г., на упълномощено лице, е представено копие от административната преписка по сигнала на електронен носител.

На 26.01.2015 г. в Комисията е постъпило възражение от К. Х., регистрирано с вх. №С-2014-183#23, ведно с приложени решения на УС на БНБ – 9 броя, решения на СД на „Д.“ АД – 2 броя, протокол от Общо събрание на акционерите на „Д.“ АД, Общи условия за обслужване на клиенти на „Д.“ АД и Тарифа за таксите, събирани от дружеството, Общи условия за обслужване на клиенти с банкноти и монети по обявена стойност на БНБ и Тарифа за таксите, които БНБ събира за обслужване на клиенти с банкноти и монети, писма от 12.03.2013 г. и 30.05.2013 г. до „П.“ АД, Устав на „Б.“ АД.

На заседание на Комисията, проведено на 27.01.2015 г., по т. 6 от Протокол №5 от същата дата, К. Х. е изслушан по реда на чл. 26 от ЗПУКИ в присъствието на юрисконсулт Н. С. Във връзка с твърденията в сигнала Х. посочва, че съгласно чл. 20, ал. 1 от ЗБНБ, където са дефинирани правомощията му, като подуправител на управление „Е.“ той отговаря за валутния борд, за покритието на лева, за поддържането на покритието на лева във всеки един момент и за управление на международните валутни резерви, като законът ясно дефинира, че при управлението на международните валутни резерви те не могат да бъдат инвестирани във вътрешни активи, тоест – не могат да бъдат инвестирани в нито една институция в България. Отговорностите му не включват надзорни функции върху банките, което не му дава възможност негови лични решения да оказват влияние върху търговските банки.

По отношение на „Д.“ Х. заявява, че същото е създадено през 2007 година с две решения на Управителния съвет. То е част от Стратегията за развитието на банката, която е приета от 2004 година за разделяне на обслужването на банките на едро от обслужването на дребно, което е модел в цяла Европа. Обслужването на дребно става

на пазарен принцип, а обслужването на едро се осъществява на едно място в страната, по правилата на Европейската централна банка Централната банка да дава стандартни услуги безплатно на всички банки. Действат Обща тарифа и общи условия, които са приложими за всички банки. Тарифата и Общите условия се приемат от Управителния съвет на БНБ.

При създаването на дружеството за участие са поканени всички търговски банки. На първия етап са заявили участие три банки плюс БНБ. През 2009 г. към дружеството се е присъединила още една банка.

Дружеството предлага стандартни услуги на всички банки. Това е записано във вътрешните правила - един и същи стандартен договор се предлага на всички банки по едни и същи цени със стандартна тарифа. Тарифата се приема от Съвета на директорите с единодушие, нито председателят, нито някой друг може индивидуално да реши за тарифата или да бъдат направени промени в договора. Това гарантира равнопоставеност на всички банки, така че да не може с индивидуални решения да се дава предимство на някои от банките, които участват в дружеството или банка, която не участва, тоест – тарифата и общите условия са еднакви за всички банки независимо дали те са акционери или не. Допълнителна гаранция за системата, като цяло е изискването представител на Асоциацията на банките в България да участва в Съвета на директорите.

Всяка една от банките, която е акционер трябва да участва в Съвета на директорите и има право на представителство в Съвета на директорите. Участието на К. Х. в СД на дружеството е като представител на БНБ, съгласно Закона за БНБ, чийто чл. 12, ал. 5 разрешава участие в дружества, които са свързани с дейността на банката.

На следващо място Х. посочва, че в периода, в който е бил служебен министър е бил в неплатен отпуск, за което има решение на Управителния съвет на БНБ. За негов заместник е определен господин Д. К. – подуправител на БНБ, ръководещ управление „Б.“. Същевременно е подал уведомление до „Д.“ АД, в което е заявил, че няма да участва в Съвета на директорите, няма да получава възнаграждение за периода, в който изпълнява функцията на служебен министър на финансите. Такова уведомление е подал и до „П.“ АД, тъй като в този период е бил в Съвета на директорите на дружеството.

По отношение на доходите и влоговете, които има Х. заявява, че ползва услугите на една единствена банка – „Б.“ ЕАД. Неин клиент е от 10 години. Депозитът в О. е за добро управление, открит е от самото дружество и няма контрол върху него. Всичките му доходи са декларирани в Сметната палата, прозрачно. В „Б.“ ЕАД използва пакет „Частно банкиране“ от 2011 година, за което заплаща всеки месец такса, определена в Общите условия на банката. Отговаря на критериите за клиенти на „Частно банкиране“.

УС на БНБ упражнява правомощия по отношение на конкретна банка в три случая - издаване на лиценз, отнемане на лиценз или поставяне на банката под специален надзор. В периода, в който е член на УС на БНБ не са внасяни и приемани решения, касаещи „Б.“ ЕАД. Членовете на УС имат задължение, когато се приема решение за конкретна банка да декларират конфликт на интереси и да не участват в гласуването.

След като обсъди събраните по делото доказателства, Комисията установи следното от фактическа страна:

С Решение от 27.08.2009 г. на 41-то Народно събрание К. Д. Х., с ЕГН ***, е избран за подуправител на БНБ, ръководител на управление „Е.“, с мандат от 6 (шест) години, който започва на 23.10.2009 г.

На 19.10.2009 г., между БНБ, представлявана от управителя на БНБ, и К. Х., избран за подуправител на БНБ, ръководител на управление „Е.“, е сключен Договор за управление.

В качеството си на подуправител на БНБ, Х. е подал декларация по чл. 5 от ЗПУКИ и декларация по чл. 12, т. 2 във връзка с чл. 14 от ЗПУКИ, и двете от 02.09.2009 г. Х. е посочил участие в органи на управление на юридически лица с нестопанска цел – „Б.“ – председател на УС, без заплащане и „И.“ – член на УС, без заплащане. Декларирал е и кредитно задължение в размер над 5000 лева към „Б.“ ЕАД.

Съгласно Решение №15.10.2009 г. на УС на БНБ няма конфликт на интереси при изпълнение от К. Х. на функциите на председател на „Б.“ и член на УС на „И.“, след започване на мандата му като подуправител на БНБ на 23.10.2009 г.

От справки в Търговски регистър от 17.09.2014 г. и 15.10.2014 г. се установи участие на К. Х. в органи на управление на следните търговски дружества: „П.“ – член на СД от 01.12.2009 г. до 03.06.2014 г., „Д.“ АД – член на СД от 16.06.2010 г. досега и „Б.“ АД – член на СД от 09.08.2013 г. досега.

От справка в Регистър Булстат от 23.01.2015 г. по partidата на К. Д. Х. се установи, че към момента лицето, заемащо публична длъжност е член на УС единствено на фондация „И.“.

С Указ №56/13.03.2013 г. на Президента на Република България К. Х. е назначен за служебен министър на финансите и като такъв, в периода 13.03 – 29.05.2013 г., е лице, заемащо публична длъжност по чл. 3, т. 4 от ЗПУКИ.

В качеството си на министър на финансите, Х. е подал декларация по чл. 12, т. 1 от ЗПУКИ с рег. №02-14-39/19.03.2013 г. и декларация по чл. 12, т. 2 във връзка с чл. 14 от ЗПУКИ с рег. №02-14-42/20.03.2013 г. Посочил е участие в органи на управление на следните търговски дружества: „П.“ – член на СД и „Д.“ АД – член на СД, в които е избран във връзка с участието на БНБ в дружествата. Декларирал е и участие в органи на управление на юридически лица с нестопанска цел – „Б.“ и „И.“ – член на УС, както и кредитни задължения в размер над 5000 лева към „Б.“ ЕАД.

С Решение №25 от 12.03.2013 г. УС на БНБ е приел, че по време на изпълнението на задълженията си като служебен министър К. Х. ще ползва неплатен отпуск, няма да изпълнява функциите на подуправител на БНБ, няма да изпълнява функциите на член на съвета на директорите на дружествата, в които БНБ има участие („П.“ АД и „Д.“ АД) и няма да получава възнаграждение за тези дейности. За заместник на К. Х. е определен Д. К., подуправител, ръководещ управление „Б.“.

С Решение №46 от 29.05.2013 г. УС на БНБ е приел, че считано от 30.05.2013 г. К. Х. възобновява изпълнението на функциите си на подуправител на БНБ, ръководещ направление „Е.“, както и функциите на представител на БНБ в съвета на директорите на дружества, в които БНБ има участие („П.“ АД и „Д.“ АД). Решението е взето във връзка с прекратяване на правомощията на служебното правителство, назначено с С Указ №56/13.03.2013 г. на Президента на Република България.

„Д.“ АД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление в гр. ***, район „****“, ул. „****“ №*, е с предмет на дейност предоставяне на услуги по приемане, обработка, съхранение, предаване и транспортиране на ценни пратки с банкноти и монети; услуги по мониторинг и управление на терминални устройства АТМ, включително обработка, отваряне, проверка на съдържанието и зареждане с банкноти на касети за терминални устройства АТМ, размяна на монети за банкноти и обратно, и други разрешени от

закона услуги, свързани с касовата дейност. Дружеството е регистрирано с Решение №1/10.07.2007 г. по ф.д. №***/2007 г. по описа на Софийски градски съд.

Съгласно Протокол от редовно Общо събрание на акционерите на „Д.“ АД от 16.06.2010 г., с решение по т. 6 от дневния ред, К. Х. е избран за член на СД. С Решение №143/16.06.2010 г. на СД, по т. 2 от Протокол №35 от същата дата, Х. е избран за председател на СД. Съгласно извлечение от книгата на акционерите на „Д.“ АД към 16.06.2010 г. записаните акционери са: БНБ – 20% от капитала, „У.“ АД - 20% от капитала, „Б.“ ЕАД - 20% от капитала, „О.“ АД - 20% от капитала и „Р.“ ЕАД - 20% от капитала.

От писма с изх. №№4703-1530/12.03.2013 г. и 4703-3104/30.05.2013 г. на К. Х. до СД и изпълнителния директор на „Д.“ АД се установява, че за периода на изпълнение на задълженията му като министър на финансите не е участвал в дейността на дружеството и не е получавал възнаграждение, в качеството си на член на СД. Считано от 30.05.2013 г. К. Х. е възобновил изпълнението на функциите си като подуправител на БНБ, ръководител на управление „Е.“ и участието си в СД на „Д.“ АД.

На следващо място, от писмо с изх. №27151/05.11.2014 г. на началника на отдел „Нормативно съответствие“ на „Р.“ ЕАД и писмо с изх. №0911-08-018680/18.11.2014 г. на главния изпълнителен директор на „У.“ АД, в периода от м. юли 2010 г. до м. октомври 2014 г., вкл., К. Х. не е имал влогове в горепосочените банки.

От писмо с изх. №304-4534/11.11.2014 г. на председателя на СД и изпълнителен директор на „О.“ АД се установява, че в периода от м. юли 2010 г. до м. октомври 2014 г. в полза на К. Х. има учреден едногодишен депозит с подновяване на главницата в О. АД. Депозитът е стандартен, без преференции и е открит, за да служи като гаранция за управлението му в СД на „Д.“ АД, съгласно чл. 240 от Търговския закон.

От писмо с изх. №01-10-08709/1/11.11.2014 г. на главния изпълнителен директор на „Б.“ ЕАД се установява, че в периода от м. юли 2010 г. до м. октомври 2014 г. К. Х. е имал действащи влогове и е използвал кредитни продукти в „Б.“ ЕАД - общо единадесет. Влоговете и кредитните продукти са с различни дати на откриване и закриване, като най-ранната е 23.12.2005 г. По пет от тях е ползвал индивидуално договорен лихвен процент, а по три е ползвал и индивидуално договорени такси на продукта. Към 31.10.2014 г. К. Х. ползва три активни продукта: спестовна компонента, открита на 19.05.2006 г., кредитна карта, открита на 05.06.2006 г. и жилищен/ипотечен кредит, открит на 18.07.2013 г. Единствено по жилищния/ипотечен кредит ползва 0,4% отстъпка от стандартния лихвен процент и 0,75% отстъпка от стандартния размер на административната такса.

Индивидуално договорените условия за К. Х. са одобрени от двама изпълнителни директори на „Б.“ ЕАД, на основание и в рамките на общо делегираните им правомощия от Комитета за управление на активите и пасивите на Банката по съответните продукти. В писмо с изх. №01-10-08709/1/11.11.2014 г. се посочва още, че К. Х. е дългогодишен и лоялен клиент на „Б.“ ЕАД, ползва широка продуктова гама на Банката, обслужвал е редовно кредитните си задължения и отговаря на критериите за сегментация на заможни клиенти на Банката в сегмент Частно Банкиране.

Във връзка с изисканите доказателства за упражнени правомощия по служба от К. Х., в качеството му на подуправител на БНБ, по отношение на „Б.“ ЕАД, считано от м. юли 2013 г., в писмо с изх. №БНБ-02106/12.01.2015 г. на управителя на БНБ се посочва, надзорът върху банковата система се осъществява от подуправителя, ръководещ управление „Банков надзор“, съгласно определен в закон ред и издадените за неговото прилагане нормативни актове.

Въз основа на така изяснената фактическа обстановка, комисията установи следното от правна страна:

За да е осъществен конфликт на интереси, следва да са налице три кумулативно изискуеми предпоставки – лице, заемащо публична длъжност, частен интерес негов или на свързано с него лице, който води до облага и упражнено властническо правомощие, което може да се повлияе от частния интерес.

Легалните дефиниции на понятията частен интерес и облага се съдържат в чл. 2, ал. 2 и ал. 3 от ЗПУКИ. Частен е всеки интерес, който води до облага от материален или нематериален характер за лице, заемащо публична длъжност или за свързани с него лица, включително всяко поето задължение. Облага е всеки доход в пари или в имущество, включително придобиване на дялове или акции, както и предоставяне, прехвърляне или отказ от права, получаване на привилегия или почести, получаване на стоки или услуги безплатно или на цени, по-ниски от пазарните, помощ, глас, подкрепа или влияние, предимство, получаване или обещание за работа, длъжност, дар, награда или обещание за избягване на загуба, отговорност, санкция или друго неблагоприятно събитие.

Като подуправител на БНБ, К. Х. е лице, заемащо публична длъжност по смисъла на чл. 3, т. 13 от ЗПУКИ и попада в приложното поле на същия закон.

Като министър на финансите, в периода 13.03 – 29.05.2013 г., К. Х. е бил лице, заемащо публична длъжност по чл. 3, т. 4 от ЗПУКИ.

С оглед твърденията в сигнала и установената фактическа обстановка, предмет на настоящото административно производство е наличието на нарушение на разпоредбите на глава втора от ЗПУКИ от страна на К. Х., в качеството му на подуправител на БНБ и член на УС на БНБ, във връзка изпълнение на правомощията му по служба по отношение на „Б.“ ЕАД.

Управителният съвет е колективен орган за управление на БНБ, който се състои от седем членове – управителя на банката, тримата подуправители и трима други членове – чл. 3 от Правилника за дейността на УС на БНБ. В изпълнение на правомощията си УС приема решения – чл. 6, ал. 1 от Правилника за дейността на УС на БНБ. Съгласно чл. 16, т. 15 и т. 16 от ЗБНБ УС издава, отказва издаване и отнема лицензи на банки, на оператори на платежни системи, на платежни институции и на дружества за електронни пари при условия и по ред, определени със закон; поставя банки под специален надзор при условията и по реда на Закона за кредитните институции. Единствено в посочените хипотези УС на БНБ приема решения, касаещи само определена банка.

От представените по административната преписка доказателства се установи, че за периода от м. юли 2013 г. - месецът, в който е сключен действащия към момента на проверката договор за кредит на К. Х. с „Б.“ ЕАД, до 12.01.2015 г. – датата на писмото на управителя на БНБ, с което са предоставени изисканите доказателства за упражнени от К. Х. правомощия по служба по отношение на свързаното с него лице, УС на БНБ не е приемал решения, с които да е издаван, отказван или отнеман лиценз на „Б.“ ЕАД. В посочения период не са приемани решения за поставянето на банката под специален надзор.

Гореизложеното налага извода, че К. Х., в качеството си на член на колективния орган за управление на БНБ, не е упражнявал правомощия по отношение на „Б.“ ЕАД.

Като подуправител на БНБ, ръководещ управление „Е.“, К. Х. не е упражнявал правомощия по отношение на „Б.“ ЕАД.

Предвид липсата на упражнено правомощие по служба от страна на К. Х. Комисията приема, че липсва един от основните признаци на понятието „конфликт на

интереси“, дефинирани в чл. 2 от ЗПУКИ, което налага извода за липса на нарушение на глава втора от ЗПУКИ, тъй като всяка от нормите на чл. 6 - чл. 11 и общия състав на чл. 2 от ЗПУКИ изисква наличие на упражнено правомощие или задължение по служба от лице, заемащо публична длъжност в частен интерес, негов или на свързано с него лице, за да е осъществен конфликт на интереси, а такива не бяха установени.

Предоставените от „Б.“ ЕАД на К. Х. преференции във връзка с използваните от него продукти не са свързани, с качеството му на подуправител на БНБ и председател на СД на „Д.“ АД, в което дружество БНБ е съдружник с „Б.“ ЕАД. От представените в хода на административното производство доказателства, а именно писмо с изх. №01-10-08709/1/11.11.2014 г. на главния изпълнителен директор на „Б.“ ЕАД, се установи, че Х. е клиент на банката още от 2005 г., много преди да придобие качество лице, заемащо публична длъжност по чл. 3, т. 13 от ЗПУКИ – 23.10.2009 г. и да бъде избран за председател на СД на „Д.“ АД - 16.06.2010 г. През годините е ползвал широка продуктова гама на Банката и е обслужвал редовно кредитните си задължения. Ползваните от него преференции се предоставят на клиентите на Банката - неограничен брой лица, които отговарят на критериите за сегментация на заможни клиенти в сегмент Частно Банкиране. Следователно не са предоставени на Х., като привилегия вследствие на заеманата от него позиция.

Водена от горното и на основание чл. 27, ал. 2 от ЗПУКИ във връзка с чл. 7, т. 2 от ПОДКПУКИ, КОМИСИЯТА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

РЕШИ:

НЕ УСТАНОВЯВА конфликт на интереси по отношение на К. Д. Х., с ЕГН ***, подуправител на БНБ, ръководещ управление „Е.“, тъй като, в качеството си на лице, заемащо публична длъжност по чл. 3, т. 13 от ЗПУКИ, не е упражнил правомощия по служба по отношение на свързано с него лице по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПУКИ.

На основание чл. 27, ал. 6 от ЗПУКИ прокуратурата може да протестира решението пред Административен съд – София-град, в едномесечен срок от съобщаването му.

Катя Станева

(п)

*Член на Комисията за предотвратяване
и установяване на конфликт на интереси*

Николай Николов

(п)

*Член на Комисията за предотвратяване
и установяване на конфликт на интереси*

Паскал Бояджийски

(п)

*Член на Комисията за предотвратяване
и установяване на конфликт на интереси*